

«Бекитем»

мектеп директору
Сыдыков А.Ж.

Мектеп китеңканасы жөнүндө жобо.

1. Жалпы жобо

- 1.1. Китеңкана-билим берүү уюмунун билим берүү жана тарбия берүү максатында, окуу жана атайын китеңкана функциялары айкалыштырган жана билим берүү мекемеси менен иш алып барган бөлүмчөсү.
- 1.2. Мектентин китеңканасы мектептеги иштеген педагогикалык коллектив менен иш алып барат.
- 1.3. Мектептин китеңканасы билим берүү тутумунун, маданияттын китеңканалары менен аракеттенет, мектентин окуучуларына жана мугалимдерине кызмат кылат.
- 1.4. Мектеп китеңканасында белгиленген үлгүдөгү, мектептин аталышы жазылган өз ара печать бар.
- 1.5. Өз ишинде мектеп китеңканасы, ушул жобону жана мектептин уставын жетекчиликке алат.

1. Мектеп китеңканасынын негизги милдеттери:

Окуучуларга маалымат маданиятын, китеңти сүйүүнү, китең окуу маданиятын үйрөтүү жана китеңкананын колдоно билүүгө тарбиялоо. Мектеп окуучуларынын чыгармачыл ой-жүгүртүүсүн, таанып билүү, кызыкчылыктарын жөндөмдөрүн өркүндөтүү жана мектеп программаларын ийгиликтүү өздөштүрүү, адабияттарды системалуу окуу зарылчыгын өстүрүү. Окуучулардын социалдык жана маданий муктаждыктарын, адабий китеңтердин жардамы менен өз алдынча тарбиялоодо китеңканадагы ар кандай методдордун негизинде жардам берүү.

Окуу процессинин мазмунун ар түрдүүлүгүн, китеңкана фондусун жана окурмандарга маалыматтык-китеңканалык педагогикалык мамилесинин өзгөчөлүктөрүн камсыз кылуу.

Педагогикалык адабияттарды жана ал жөнүндө маалыматтарды жайылтуу менен мугалимдердин, тарбиячылардын, мектептин башка кызматкерлеринин методикалык, педагогикалык чеберчилигин өркүндөтүүлөрүн ар тараалтуу жардам көрсөтүү.

2. Мектептин китеңканасын уюштуруу.

- 2.1. Мектеп китеңканасынын иш-аракеттерин уюштурууда жооптуу болуп китеңканачы эсептеленет.

- 2.2. Китепкананын иштөө убактысы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына, мектептин эмгек эрежелерине ылайык белгиленет жана мектептин директору тарабынан бекитилет.
- 2.3. Мектептин администрациясы китепканага санитардык, гигиеналык стандарттарга жооп берүү, китепканы шаймандары (китең сактоо үчүн текчелер, окурмандар үчүн столдор) менен жабдылган санитардык, гигиеналык стандарттарга жооп берген өзүнчө бөлмө берет. Китең фондун өзүнчө фондтон), техникалык каражаттар (ТВ, видео жазғыч, радио борбор), компьютер жана өрт коопсуздугу үчүн шаймандар менен камсыз кылат.
- 2.4. Кыргыз Республикасынын мыйзамында мектептин китепканачысы «Билим берүү мекемелеринин китепканы фондусун эсептей алуу боюнча нускамага» ылайык китеңтерди жана мезгилдүү басылмаларды (журналдарды жана гезиттерди) эсепке алууну, сактоону жана пайдаланууну камсыз кылат, ошондой эле фондтун сакталышы үчүн материалдык жоопкерчилик милдеттенидирилет.
- 2.5. Китепканы фондусунун абалы мектептин жаңы окуу жылына даярдыгын аныктоочу негизги көрсөткүчтөрдүн бири.
- 2.6. Мектептин китепканасында адабияттарды (Окуу китеңтери, маалымдамалык-усулдук, билим берүү, таанып билүү ж.б) алуу мектептин директору тарабынан бекитилген буйрукка (тапшырыкка) ылайык жүргүзүлүп мектеп китепканасынын иштөө мазмуну.
- 2.7. Мектептин китепканасы аткарылган иштин мазмуну жана көлөмү мектептин өзгөчөлүгүнө жана милдеттерине жараша жөнгө салынат.
- 2.8. Мектептин китепканасы китепканы фондун жайгаштырууну, сактоо режимин жана сактоону жүзөгө ашырат.
- 2.9. Мектеп китепканасы тармактык курамы боюнча ар тараптуу (универсалдуу), анын билим берүүчү жана маалыматтык функцияларынын мазмунуна дал келген китепканы фондун толуктайт. Мектептин китепканы фондун окуу китеңтерин жана көркөм адабиятты билдирет. Көркөм адабият фондуда: Мектеп окуучулары үчүн маалымдама, илимий популлярдуу адабият, ошондой эле педагогикалык кызматкерлер үчүн педагогикалык, методикалык жана маалымдамалык адабияттар болуп бөлүнөт. Фондтун курамы түрүнө, менчигинин формаларына жана окутуу тилдерине, окуучулардын контингентине жараша өзгөртүлүп турат. Мектептин китепканы фондун китеңтерден, журналдардан, гезиттерден брошуралардан, салтуу эмес маалымат каражаттарынан аудио-видео касетталардан, дискеттерден турат.

2.10. Китепкананын окурумандары окуучулар, мектеп кызматкерлери, ата-энелер болуп эсептелет.

2.11. Деференциалдаштырылган кызмат окуу залында, адабияттарды тандоодо жана китең менен өз алдынча иштөөдө окурумандар менен жекече жана массалык иш алып барууда абонементтер жүргүзүлөт.

2.12. Мектеп китеңканасы класс жетекчиси менен биргеликте мектептин мугалимдер жааматына жардам берет. Ошондой эле китеңканалар аралык насыяны жана мектеп ичиндеги китең алмашууну колдонот.

2.13. Мектеп китеңканасы иш кагаздарын жүргүзүчү шкафттарды жана картотекаларды уюштурат жана жүргүзөт.

2.14. Мектептин китеңканасы төмөнкүлөрдү камтыйт:

Мектептин билим берүү процесси, окуучулардын жана мугалимдердин өзүн-өзү тарбиялоосу:

Альтернативдик окутуу, окуу процессинин мазмунун ар түрдүүлүгү, китеңкананын маалымдама-издөө аппаратын натыйжалуу тейлөөгө негизделген айрым мектеп топторунун программалык педагогикалык мамилелеринин өзгөчөлүктөрү:

Окуучулардын инсандык өнүгүсүнүн ыкмалары, формаларын жана каражаттарын эркин тандоо үчүн шарттарды түзүү.

2.15. Мектептин китеңканачысы ачык сабактарды, китеңкана жана библиографиялык сабаттуулук сабактарын, китең балоо ийримин жетектей алат.

2.16. Мектептин китеңканачысы китеңкананын активин түзөт, китеңканада иштөөгө кызыктырат.

3 .Китеңканачынын укугу:

3.1. Китең фондуунун жана китеңкананын иштери менен окурумандарды жана кызматкерлерди тааныштыруу;

3.2. Китеңканада боло турган ремонт иштеринде ишкерлердин ишин козөмөлдөөгө, аларга сунуштарды айттууга;

4. Жоопкерчилиги:

4.1. Мектептин уставын ички эмгек эрежелерин, директордун буйруктарын аткаруу;

4.2. Инструкциядагы иш аракеттерди аткарууга;

5. Иш милдеттери:

- 5.1. Окуу-тарбия иштери боюнча директордун орун басарынын берген сунуштамасынын негизинде, кырк saatтык иш жумалыгы директордун буйругунун негизинде, иш графиги түзүлөт;
- 5.2. Окуу-тарбия иштери боюнча директордун орун басарынын жөнөтүүсү боюнча, келбей калган мугалимдердин ордуна, зарыл болгондо төлөнүү менен алмашылса болот;
- 5.3. Мугалимдер жамааты, окуучулар, ата-энелер жана жалпы эле окурмандар менен тыгыз байланыштар болот.

6. Китепкананын окуу залын пайдалуу эрежеси:

- 6.1. Китепкананын окуу залы иш башталганга чейин 15 минут мурда ачык болушу керек.
- 6.2. Окуу залында окурмандар китепканачы болгон мезгилиnde гана боло алышат.
- 6.3 Окуу залын ар бир тыныгуу учурунда желдетип жана нымдуу сүргүч менен тазалап туруу талап кылышат.
- 6.4. Кабинетке жооптуу, кабинеттин тазалыгына жана коопсуздук (өрт, техникалык) эрежелеринин сакталышына кам көрөт.
- 6.5. Кабинеттин эмерек мүлкүн, окуу каражаттарын булундуруп, булгоого тыюу салышат.

7. Китепкананын колдонуу тартиби:

- 7.1. Окуучулар сабак жүгүртмөсүнө ылайык китепканага жазылат. Мектептин кызматкерлери жана ата-энелер, паспорт же инсанды тастыктаган башка документтердин көчүрмөсүн таштоо менен китепканага жазыла алышат.
- 7.2. Ар бир окуучу көрсөтүлгөн үлгүдөгү окурман формлярын толтурат. Окурмандын формляры окурмандардын китепти алган датасын жана китептин атын жазган китепканачы тарабынан кабыл алынган документ. Китепканага жазылганда, окурман китепкананы пайдалануу эрежелери менен таанышуусу жана окурмандын формлярына ез кол тамгасын коюусу керек. Китептер окурманга күндүк мөөнөткө берилет.

Эскертуү!

Башка окурмандан суроо-талап
жок болсо, пайдаланууну узартууга болот.

7.3. Методикалык китептер жана окуу китептери окуу программасына ылайык берилет, окуу жылышын аягында кайра кабыл алынат.

7.4. Окуучуларга кийинки китепти өткөргөндөн кийин гана берүүгө болот.

7.5. Сейрек жана баалуу китептер, альбомдор, үйдөгү маалымдама басылмаларынын бирден көчүрмөлөрү үйгө берилбейт.

8. Мектеп китепканасынын жалпы китең фондусу:

8.1. Бюджеттик каражаттарга сатылып алынган окуу адабиятын, ошондой эле мурда түзүлгөн билим берүү фондун, бардык окуу жайлары эч кандай чексиз, акысыз пайдаланууга укуктуу.

8.2. Окуу китептерин окуучуларга таратууда атايын график түзүлүп класс жетекчиси аркылуу берилет. Класс жетекчинин көзөмөлүндө жүргүзүлөт.

8.3. Эгерде окуу китеbi жоголгон же жакшы сакталбаган болсо, окуучунун ата-энеси мыйзамдын негизинде китептин ордуна жаңы китең алып берет.

8.4. Окуу жылды ичинде башка билим берүү мекемесине каторулган учурда окуучу, окуучунун энеси окуу жылды учүн берилген окуу китептерин китепканага кайтарып бериши керек. Китепканачыдан бардык окуу китептеринин кайтарып берилгендиги жөнүндө маалымат алышы керек.

8.5. Окуу жылышында китептерди берүү август жана сентябрь айларында, окуу жылды аяктагандан кийин окуу китептерин кабыл алуу май айы жана июнь айларында китепканачы тарабынан түзүлгөн графикке ылайык жүргүзүлөт. Мектепке келген же чыккан окуучулар учүн окуу куралдары мектепке келгенде же кеткенден кийин берилет же чыгарылат.

8.6. Окуучулар окуу китебинин биринчи бөлүгүн окуусун аяктагандан кийин тапшыра алышат.

8.7. Окуу китептеринин коопсуздугун көзөмөлдөө
максатында рейдтер уюштурулуп, окуучулардын окуу
китептери текшерилет.

Китепти сактоону эрежелери:

1. Кир кол менен кармабоо керек.
2. Столго ыңгайлуу коюп алуу керек.
3. Китепти 30,40 см көздөн 45 градуска алыс кармоо керек.
4. Китепке карандаш же ручка менен белги койбоо керек.
5. Китепти жабык текчелерде кармоо керек.
6. Сыртын сырттоо керек.
7. Чыгарган авторлордун эмгегин баалоо керек.